

XAVIER CERVERA

Una espectadora fotografia una de les obres exposades a la Fundació Suñol de Barcelona

La Fundació Suñol reuneix una cinquantena d'artistes en una exposició que commemora els 30 anys de la mort del galerista

Homenatge a Vijande

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

L'exposició *Fernando Vijande. Retrat: 1971-1987* que organitza la Fundació Suñol és un homenatge al marxant i galerista mort fa 30 anys, però és també l'oportunitat de contemplar les obres d'una cinquantena d'artistes que van fer l'eclosió els anys setanta i vuitanta a Espanya.

Es dona la circumstància que Fernando Vijande (1930-1987) va néixer a Barcelona i ja des de jove va coincidir amb Josep Suñol, encara que va ser a partir del 1976 quan es va enfortir la seva amistat i el va ajudar a formar una important col·lecció d'art contemporani. Suñol s'havia instal·lat en una nova casa dissenyada per Josep Lluís Sert i tenia espai i gust per adquirir grans obres.

Vijande va convertir el 1971 la botiga d'antiguitats a Madrid en la galeria Vandrés, amb la seva sòcia Glòria Kirby. El primer any va muntar l'exposició *Eros y el arte actual en España*, amb un centenar d'artistes, que va despertar les iras de la censura. La policia governativa es va emportar diversos quadres per pornogràfics i Vijande va deixar un espai buit i va posar un rètol: "Aquest quadre ha

estat retirat per ordre governatiu". Aquell mateix any inaugura una exposició de Muntadas, possiblement la primera que va incloure vídeo en una galeria. Va començar a ajudar joves artistes emergents, com Luis Gordillo, als quals fins i tot facilitava un sou, i el 1980 els va portar al Guggenheim de Nova York a l'exposició *New images from Spain*. El 1981 inaugura en solitari la galeria Fer-

Els comissaris Sergi Aguilar i José Luis Alexanco ressalten la potència creativa dels anys de la 'movida'

nando Vijande que obre amb una exposició del grup Costus. Eren els anys de la *movida* madrilenya, però Vijande va compaginar la presència d'aquests artistes joves i transgressors com Gordillo, Guillermo Pérez Villalta, Muntadas, Zush, Bartolozzi, Arranz-Bravo, Jordi Teixidor, José Luis Alexanco o Dario Villalba, amb altres més pròxims a la figuració i a noves tendències com l'holografia o els happenings. I va por-

tar també artistes de fama internacional. Va ser el primer galerista que va exposar per primera i única vegada a Espanya Andy Warhol amb motiu de l'exposició *Pistola, cuchillos, cruces*. I més tard a Robert Mapplethorpe i Nino Longobardi.

Els dos comissaris de l'exposició, el director de la Fundació Suñol, Sergi Aguilar, i l'artista José Luis Alexanco coincideixen que els artistes són "secundaris" ja que l'objectiu és l'homenatge al galerista i per això se li ha concedit una importància especial a una sèrie de documents, catàlegs, articles de premsa, fotografies i altres materials per mostrar l'impacte que van tenir. "Marxants com Vijande, tan creatius com els seus artistes, són irrepetibles", assenyala Sergi Aguilar, que també hi va exposar el 1981. Però el conjunt d'obres que ara s'exposen a la Fundació Suñol deixa constància de la potència creativa d'aquells anys i constitueix una col·lectiva d'obligada visita (estarà oberta fins al mes de març). Els comissaris han escollit una obra de cada artista, però d'aquelles que van fer dues o més exposicions s'ha seleccionat una segona obra actual, cosa que en permet seguir també la pròpia evolució. ●

Jordi Balló

Soc algú

Les comunitats avancen per la intel·ligència col·lectiva. I aquests dies a Catalunya s'està creant un àlbum d'imatges i d'històries viscudes que construeixen visualment aquest principi. Aquest fet és a la ment de tots els que arreu del món s'estan mostrant solidaris amb la causa catalana perquè han decidit no restar indiferents. Els periodistes que van interrogar una i altra vegada al portaveu de la Comissió Europea n'han estat un cas memorable. Cada pregunta era com una autoreflexió del qui la feia, cada resposta una evasió. Però en cada pregunta d'aquests periodistes es construïa la dialèctica implícita dels relats: no és únicament contra la brutalitat policial que es reacciona, és el contrast entre aquesta brutalitat i la intel·ligència el que esdevé el centre de la història. I aquest muntatge en paral·lel els hi fa molt mal als governants espanyols. Com s'ha demostrat en les inefables imatges de la CNN en que s'entrevista al ministre Alfonso Dastis que mentre deia que tot era proporcionat, la presentadora mostrava indignada la actuació de la policia. Mai l'efecte Kuleshov havia estat tant demolidor.

Aquesta intel·ligència col·lectiva està fardada d'herois anònims, que han creat una memòria de futur, amb gestos inoblidables: l'espera als col·legis electorals, l'èxit organitzatiu d'una resistència a l'ombra, l'actitud pacífica enfront la brutalitat policial, que ha inclòs actes de tortura, la defensa de les urnes i paperetes o la represa, el dia de l'aturada general, de les formes d'homenatge als espais democràtics que havien estat reprimits, creant una nova topografia en els llocs de la memòria.

Dins d'aquesta onada col·lectiva, també hi ha lloc als actes individuals, que adquireixen dimensió simbòlica. D'aquí ve l'impacte de la dimissió d'Alex Rigola de la direcció dels Teatros del Canal de Madrid com a forma

El gest de Rigola, en la seva solitud, esdevé potència significant

de protesta per l'actuació policial ordenada per un govern dirigit per un partit del qual depèn aquest teatre públic. El gest de Rigola podria ser insignificant en un moviment en el qual

hi ha tanta i tanta gent implicada. Però no ho és: és enormement expressiu.

En el text de Rigola on anuncia els motius de la seva dimissió el director teatral comença dient: "Jo passava per aquí". Aquest inici íntim, personal i ple de dubtes, em recorda el poema de Pasolini *Poeta de les cendres* que Rigola ha posat en escena, i que es continua representant. El llarg poema de Pasolini comença també amb un vers molt simple: "Soc algú". Aquesta constatació tan elemental és, de fet, una constant en l'actitud pasoliniana. Ser algú li permetia saber que el que fes o pensés, individualment o col·lectivament, era important i decisiu. I això donava al poeta del Friül aquesta força per mantenir-se incòmode davant les agressions, les humiliacions i els insults. Perquè ell era algú, com ell sentia que eren algú els milers de rostres anònims que desprenien vida i que van ser el seu objectiu ètic i estètic. Es tracta de sentir-se un mateix en el ser col·lectiu, sentir-se particip de com es construeixen les realitats a partir de les decisions en què un s'inscriu. Per això el gest de Rigola, en la seva solitud, esdevé potència significant.

TEATRE-AUDITORI
SANT CUGAT

Aquesta
temporada...
deixa'TAnar!

TEATRE-AUDITORI SANT CUGAT

TEMPORADA 2017-18

23 SET. FEDERICO GARCÍA | 20 OCT. LA TREVA | 3 NOV. NO GRAVITY DANCE COMPANY

24 NOV. LA AUTORA DE LAS MENINAS | 1 DES. WE WOMEN. SOL PICÓ CIA DE DANSA | 14 DES. SOUTH CAROLINA GOSPEL CHORALE | 22 DES. HOMES, LA COMÈDIA MUSICAL | 12 GEN. UNA GATA SOBRE UN TEJADO DE ZINC CALIENTE | 26 GEN. LA CINQUENA DE TXAIKOVSKI. OBC | 1-4 FEB. PRISCILLA, EL MUSICAL

entradasdevanguardia.com
L'espectacle comença aquí

Veuràs el que t'agrada!

Venda d'entrades · Descomptes · Invitacions · I molts més avantatges

10% dte.*
CLUB
VANGUARDIA

*Consulta condicions a
www.entradasdevanguardia.com

entradesde
VANGUARDIA